

สรุปข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญของญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 3 – 9 เมษายน 2564

COVID-19 ยังคงส่งผลให้ปริมาณผลผลิตข้าวมากกว่าความต้องการ ราคาซื้อขายมีแนวโน้มลดลง
(6 เมษายน 2564)

ผลการสำรวจโดยองค์กรสนับสนุนการผลิตข้าวอย่างมีเสถียรภาพประจำเดือนมีนาคม 2564 คาดการณ์ดัชนีอุปสงค์อุปทานข้าวในช่วงอีก 3 เดือนข้างหน้า (เมษายน – มิถุนายน 2564) คิดเป็นร้อยละ 19 ลดลงร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า ซึ่งใกล้เคียงกับช่วงเดือนกันยายน 2563 นับแต่ข้าวปีการผลิต 2563 ออกสู่ตลาดและอยู่ในระดับเดียวกับปี 2557 ซึ่งเป็นปีที่ราคาข้าวตกต่ำ ทั้งนี้ ถึงแม้ว่ารัฐบาลญี่ปุ่นจะยกเลิกการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินแล้ว แต่ความต้องการของผู้ประกอบการยังไม่ฟื้นตัว โดยคาดว่าปริมาณผลผลิตจะมีมากกว่าความต้องการ

ดัชนีอุปสงค์อุปทานข้าวลดลงอย่างเห็นได้ชัดในเดือนกันยายน 2563 จากนั้นปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเนื่องจากความต้องการบริโภคในครัวเรือนขยายตัว ผู้ผลิตและผู้ค้าเปลี่ยนวิธีการทำตลาด อย่างไรก็ตาม ผู้ผลิตในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งผลิตข้าวสำหรับจำหน่ายให้แก่ผู้ประกอบการร้านอาหารระบุว่า ภายหลังจากการยกเลิกการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน พฤติกรรมของผู้บริโภคยังไม่เปลี่ยนแปลง ส่งผลให้การจำหน่ายยังไม่กลับเข้าสู่ภาวะปกติ และเป็นสาเหตุให้ดัชนีดังกล่าวลดลงอีกครั้ง

ในส่วนของดัชนีราคาซื้อขายข้าว คิดเป็นร้อยละ 29 ลดลงร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า หลายฝ่ายมองว่าราคาข้าวมีแนวโน้มจะลดลงอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน ราคาตกลงซื้อขายข้าวระหว่างผู้ประกอบการก็มีแนวโน้มปรับตัวลดลงเช่นกัน สำหรับการสำรวจปัจจัยที่ส่งผลในการคาดการณ์อุปสงค์ อุปทาน และราคาซื้อขายข้าวพบว่า “การจัดซื้อข้าว” ร้อยละ 41 รองลงมาได้แก่ “ปริมาณสต็อกข้าวในประเทศ” ร้อยละ 37 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า

ทั้งนี้ จากข้อมูลของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) พบว่า สต็อกข้าวภาคเอกชน ณ สิ้นเดือนกุมภาพันธ์ 2564 มีปริมาณ 2.94 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา และเพิ่มขึ้นเป็นเดือนที่ 2 ติดต่อกัน

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ค่าใช้จ่ายด้านอาหารของครัวเรือนในเดือนกุมภาพันธ์ 2564 ลดลงร้อยละ 4.2 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา (7 เมษายน 2564)

จากการสำรวจค่าใช้จ่ายของครัวเรือนที่มีสมาชิกมากกว่า 2 คนขึ้นไป ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2564 โดยกระทรวงกิจการภายในและการสื่อสารญี่ปุ่น (MIC) เผยแพร่เมื่อวันที่ 6 เมษายนที่ผ่านมาพบว่า ค่าใช้จ่ายด้านอาหารของครัวเรือนคิดเป็น 72,308 เยน ลดลงร้อยละ 4.2 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และลดลงเป็นเดือนที่ 2 ติดต่อกัน ค่าใช้จ่ายสำหรับผลไม้สดและอาหารปรุงสำเร็จเพิ่มขึ้น ขณะที่ การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินส่งผลให้ค่าใช้จ่ายสำหรับการรับประทานอาหารนอกบ้านลดลง

เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายการแล้วพบว่า ค่าใช้จ่ายสำหรับผักสดเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.9 โดยค่าใช้จ่ายสำหรับผักโขมและมันฝรั่งขยายตัว ผลไม้สดเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.7 โดยค่าใช้จ่ายสำหรับสตอเบอร์รี่ปรับตัวสูงขึ้น และค่าใช้จ่ายสำหรับเนื้อสุกรและเนื้อโคเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ขณะเดียวกัน ค่าใช้จ่ายสำหรับไข่ไก่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ ค่าใช้จ่ายสำหรับอาหารปรุงสำเร็จเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.8 โดยอาหารแช่แข็งเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.7 สะท้อนให้เห็นถึงการปรับพฤติกรรมเป็นการบริโภคในครัวเรือน ขณะเดียวกัน ค่าใช้จ่ายสำหรับเครื่องดื่มค็อกเทลที่มีแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นร้อยละ 38.5 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ขณะที่ ค่าใช้จ่ายสำหรับการรับประทานอาหารนอกบ้านลดลงร้อยละ 31.4 โดยจำแนกเป็นค่าอาหารลดลงร้อยละ 27.2 และค่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลงร้อยละ 82.5 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินครั้งที่ 2 ส่งผลให้ผู้บริโภคหลีกเลี่ยงการออกจากบ้าน

สำหรับค่าใช้จ่ายของครัวเรือนประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2564 ในภาพรวม คิดเป็น 252,451 เยน ลดลงร้อยละ 6.6 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และลดลงเป็นเดือนที่ 3 ติดต่อกัน เจ้าหน้าที่ MIC ระบุว่า เป็นผลมาจากการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินครั้งที่ 2

ในส่วนของสัดส่วนการประกอบอาหารรับประทานในที่พักซึ่งคำนวณจากค่าใช้จ่ายด้านอาหารทั้งหมด หักออกด้วยค่าใช้จ่ายสำหรับการซื้ออาหารกลับมารับประทานที่บ้านและค่าใช้จ่ายสำหรับการรับประทานอาหารนอกบ้าน พบว่าอยู่ในอัตราร้อยละ 20.9 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า

ค่าใช้จ่ายสำหรับครัวเรือนที่มีสมาชิก 2 คนขึ้นไปประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2564

รายการ	ค่าใช้จ่าย (เยน)	เปรียบเทียบกับเดือนกุมภาพันธ์ 2563
ค่าใช้จ่ายในภาพรวม	252,451	-6.6%
ค่าใช้จ่ายด้านอาหาร	72,308	-4.2%
- ข้าว	1,546	-11.1%
- ขนมปัง	2,535	-2.2%
- อาหารประเภทเส้น	1,426	-1.3%
- อาหารทะเล	5,681	+4.3%
- เนื้อสัตว์	6,111	+1.3%
- เนื้อสัตว์แปรรูป	1,344	+3.2%
- นม	1,158	-1.4%
- ผลิตภัณฑ์จากนม	1,894	+1.2%
- ไข่ไก่	780	+1.3%
- ผักสด	5,574	+2.9%
- ผลไม้สด	2,831	+7.7%
- ผลไม้แปรรูป	324	+11.5%

รายการ	ค่าใช้จ่าย (เยน)	เปรียบเทียบกับเดือนกุมภาพันธ์ 2563
- ขนม	7,268	-2.4%
- อาหารปรุงสำเร็จ	10,644	+3.8%
- เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	3,180	+2.8%
- รับประทานอาหารนอกบ้าน	8,851	-31.4%

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ค่าใช้จ่ายสำหรับข้าวในเดือนกุมภาพันธ์ 2564 ลดลงต่ำสุดในรอบ 20 ปีที่ผ่านมา (7 เมษายน 2564)

จากการสำรวจโดยกระทรวงกิจการภายในและการสื่อสารญี่ปุ่น (MIC) พบว่าในเดือนกุมภาพันธ์ 2564 ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนสำหรับซื้อข้าวลดลงประมาณร้อยละ 11 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และลดลงต่ำสุดในรอบ 20 ปี อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าข้าวที่มีความสะดวกในการรับประทาน เช่น ข้าวบรรจุกล่องพร้อมรับประทาน อยู่ในเกณฑ์ดี

ในเดือนกุมภาพันธ์ 2564 ครัวเรือนที่มีสมาชิกมากกว่าสองคนขึ้นไป (เฉลี่ย 2.94 คน) มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อข้าว 1,594 เยน ลดลงอย่างชัดเจนเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2563 มีการซื้อเพื่อกักตุน นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2563 ซึ่งเป็นช่วงที่ข้าวปีการผลิต 2563 เริ่มออกสู่ตลาดพบว่า ค่าใช้จ่ายสำหรับข้าวเพิ่มขึ้นเฉพาะในเดือนมกราคม 2564 ที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินครั้งที่ 2 และความต้องการของผู้บริโภคเพิ่มขึ้นเพียงชั่วขณะเท่านั้น โดยหากรวมค่าใช้จ่ายสำหรับข้าว ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2563 - กุมภาพันธ์ 2564 พบว่า ลดลงร้อยละ 6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า

ปัจจุบันนอกจากความต้องการข้าวของผู้ประกอบการร้านอาหารจะลดลงแล้ว ความต้องการซื้อข้าวสารไปบริโภคในครัวเรือนยังเริ่มมีแนวโน้มลดลงอีกด้วย ร้านจำหน่ายข้าวสารในกรุงโตเกียวเปิดเผยว่า ในช่วงแรกที่ผู้บริโภคปรับพฤติกรรมมาบริโภคในครัวเรือนมีการหุงข้าวเพิ่มขึ้น แต่ปัจจุบันเริ่มหันมาให้ความสำคัญกับความสะดวกในการประกอบอาหารรับประทาน ขณะเดียวกัน ร้านจำหน่ายข้าวสารอีกรายระบุว่า ความต้องการบริโภคในครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นไม่ได้ส่งผลให้ผู้บริโภคซื้อข้าวสารมากขึ้น

นอกจากนี้ ราคาข้าวที่ลดลงยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งผลให้ค่าใช้จ่ายสำหรับการซื้อข้าวมีแนวโน้มลดลง โดยราคาซื้อขายข้าวระหว่างผู้ประกอบการมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา ราคาจำหน่ายหน้าร้านปรับตัวลดลง แต่ปริมาณการซื้อของผู้บริโภคไม่ได้ปรับตัวเพิ่มขึ้น จึงส่งผลให้ยอดค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อข้าวลดลงต่ำสุดในรอบ 20 ปีที่ผ่านมา

ผู้บริโภคหันไปใช้จ่ายกับอาหารที่สะดวกต่อการรับประทานมากขึ้น เช่น อาหารประเภทเส้น โดยพบว่าในเดือนกุมภาพันธ์ 2564 ครัวเรือนมีค่าใช้จ่ายสำหรับอาหารปรุงสำเร็จซึ่งรับประทานเป็นอาหารหลัก 4,849 เยน อาหารปรุงสำเร็จอื่นๆ ซึ่งรวมถึงข้าวบรรจุกล่องพร้อมรับประทาน 1,270 เยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และหากรวมค่าใช้จ่ายตั้งแต่เดือนตุลาคม 2563 - กุมภาพันธ์ 2564 จะเพิ่มขึ้น

ร้อยละ 8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ผู้ประกอบการค้าส่งรายใหญ่ระบุว่า มีครัวเรือนที่ซื้อข้าวบรรจุกล่องพร้อมรับประทานติดบ้านไว้มากขึ้น ขณะเดียวกัน ผู้บริโภคสูงอายุก็หันมารับประทานมากขึ้นเช่นกัน แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ในปีงบประมาณ 2563 ญี่ปุ่นนำเข้าเนื้อโคจากต่างประเทศลดลงร้อยละ 6 (8 เมษายน 2564)

จากข้อมูลของกระทรวงการคลังญี่ปุ่นพบว่า ในปีงบประมาณ 2563 (เมษายน 2563 - มีนาคม 2564) ญี่ปุ่นนำเข้าเนื้อโคจากสหรัฐฯ ประเทศสมาชิก CPTPP และ Japan-EU EPA รวมประมาณ 580,000 ตัน ลดลงร้อยละ 6 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยเป็นการลดลงครั้งแรกในรอบ 5 ปี เนื่องจากออสเตรเลียลดปริมาณการผลิต ประกอบกับ COVID-19 ส่งผลให้ความต้องการของผู้ประกอบการร้านอาหารลดลง

ปริมาณการนำเข้าเนื้อโคลดลงต่ำกว่า 600,000 ตัน เป็นครั้งแรกในรอบ 3 ปี นับตั้งแต่ปี 2560 ผู้ประกอบการแปรรูปเนื้อสัตว์ระบุว่า การระบาดของ COVID-19 ส่งผลให้แนวโน้มตลาดมีความไม่แน่นอน ผู้ประกอบการหลีกเลี่ยงการสั่งซื้อเนื่องจากไม่อยากเป็นภาระในการเก็บสต็อก อย่างไรก็ตาม ปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 14 เมื่อเทียบกับปีงบประมาณ 2553

ในปีงบประมาณ 2563 ญี่ปุ่นนำเข้าเนื้อโคจากประเทศสมาชิก CPTPP เช่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ แคนาดา และเม็กซิโก 328,045 ตัน ลดลงร้อยละ 11.2 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เนื่องจากออสเตรเลียประสบปัญหาภัยแล้ง ปริมาณการผลิตลดลง และราคาท้องถื่นปรับตัวสูงขึ้น สำหรับการนำเข้าจากประเทศสมาชิก Japan-EU EPA คิดเป็น 5,927 ตัน

ในส่วนของ การนำเข้าจากสหรัฐฯ พบว่ามีปริมาณ 247,764 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.8 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม ปริมาณการนำเข้าในช่วงปลายเดือนมีนาคม (21 - 31 มีนาคม 2563) ซึ่งอยู่ระหว่างการใช้มาตรการ Safeguard คิดเป็น 720 ตัน ลดลงร้อยละ 80 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าปริมาณการนำเข้าในปีงบประมาณ 2563 จะลดลง แต่ผู้ประกอบการมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายนำเนื้อโคนำเข้าสำหรับวางจำหน่ายในซูเปอร์มาร์เก็ตที่มีแนวโน้มอยู่ในเกณฑ์ดี จึงจำเป็นต้องเฝ้าระวังผลกระทบต่อ การจำหน่ายเนื้อโคที่ผลิตในประเทศ

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

รมว. เกษตรฯ ญี่ปุ่น ชี้แจงคณะกรรมการอาหารเกษตร ระบุ Plant-based Meat จะไม่กลายเป็นคู่แข่งกับเนื้อสัตว์ในทันที (8 เมษายน 2564)

เมื่อวันที่ 7 เมษายนที่ผ่านมา Mr. Kotaro NOGAMI รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง ญี่ปุ่น (MAFF) แถลงตอบ Mr. Susumu HAMAMURA จากพรรค Komeito ในที่ประชุมคณะกรรมการอาหารเกษตรและประมงของสภาผู้แทนราษฎรว่า อาหารทดแทนเนื้อสัตว์ซึ่งผลิตจากโปรตีนจากพืช เช่น ถั่วเหลือง จะไม่เป็นการแข่งขันกับอุตสาหกรรมปศุสัตว์ในทันที เนื่องจากคาดการณ์ความต้องการบริโภคเนื้อสัตว์ในญี่ปุ่นมีแนวโน้มขยายตัว

MAFF ระบุว่า นับเป็นครั้งแรกที่ รมว. มีการแถลงแนวคิดเกี่ยวกับอาหารทดแทนเนื้อสัตว์ซึ่งผลิตจากโปรตีนจากพืชต่อที่ประชุมของรัฐสภา โดย Mr. NOGAMI กล่าวเพิ่มเติมว่า ปริมาณการบริโภคเนื้อโคของญี่ปุ่นคิดเป็น 7.5 กิโลกรัมต่อคนต่อปี ต่ำกว่าในภูมิภาคยุโรปและสหรัฐฯ ซึ่งมีการบริโภคประมาณ 10 - 25 กิโลกรัมต่อคนต่อปี นอกจากนี้ คาดการณ์ว่าความต้องการบริโภคเนื้อสัตว์ของญี่ปุ่นจะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยหากแม้ว่าอาหารทดแทนเนื้อสัตว์ซึ่งผลิตจากโปรตีนจากพืชจะมีความต้องการเพิ่มขึ้นในอนาคต ก็คาดการณ์ว่าจะไม่ส่งผลให้ปริมาณความต้องการเนื้อสัตว์ เช่น เนื้อโค ลดลง

Mr. HAMAMURA ชี้แจงถึงความเป็นไปได้ที่อาหารทดแทนเนื้อสัตว์ซึ่งผลิตจากโปรตีนจากพืชกลายเป็นคู่แข่งกับเนื้อสัตว์ในอนาคต ด้าน Mr. NOGAMI เน้นย้ำว่า อุตสาหกรรมปศุสัตว์เป็นอุตสาหกรรมสำคัญซึ่งเป็นพื้นฐานของพื้นที่ชนบท ขณะเดียวกัน MAFF มีแนวทางจะผลักดันการส่งออกเนื้อสัตว์ไปต่างประเทศเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

จัดทำโดย

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ
ประจำกรุงโตเกียว